

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้
THE RELATIONSHIP BETWEEN SERVICE-ORIENTED LEADERSHIP AND
THE STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM OF EDUCATIONAL
INSTITUTIONS UNDER THE ADMINISTRATIVE OFFICE SPECIAL
EDUCATION GROUP 7 SOUTHERN REGION

¹อนงกรณ์ บุญชู และ ²สุดาพร ทองสวัสดิ์

¹Anongrat Boonchoo and ²Sudarprorn Thongsasawt

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, ประเทศไทย

Hatyai University, Thailand.

¹anongrat.boo017@hu.ac.th

Received: May 21, 2024; **Revised:** June 27, 2024; **Accepted:** July 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการ ของสถานศึกษาสังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ 2. ศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ 3. ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะ
ผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ ผลวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ โดยรวมและรายด้าน อยู่ใน
ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ
การตระหนักรู้ การมองการณ์ไกล การสร้างชุมชนและการเข้าใจผู้อื่น เรียงตามลำดับ 2.

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรและศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² อาจารย์, ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรและศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ประสิทธิผลของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อนักเรียนและการคัดกรองนักเรียน เรียงตามลำดับ 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.540$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการ, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้

Abstract

This research has the objectives 1. Study the service-oriented leadership of educational institutions under the Office of Special Education Administration, Group 7, Southern Region. 2. Study the student care and assistance system of educational institutions under the Office of Special Education Administration, Group 7 3. Study the relationship between service-minded leadership. Service with care and assistance system students of educational institutions under the Office of Special Education Administration, Group 7, Research results found that. 1. Service-oriented leadership of Servant leadership of administrators educational institution under the Office of Administration Special Education, Group 7, Southern Region overall and each aspect at a high level When considering each aspect, it was found that commitment to personal development has the highest average, followed by awareness foresight Building community and understanding others Sort by order. 2. Effectiveness of the student care and support system of Education institutions under the office of Special Education Administration, Group 7, Southern Region , overall and in each area. it at a high level When considering each aspect, it is found that the aspect of student promotion and development has the highest average, followed by knowing students individually Preventing, and solving problems, referring students and screening students Sort by order. 3. The relationship between servant-oriented leadership and the care and support system students of education institutions under the office of Special Education Administration, Group 7,

Southern Region , under the Office of Special Education Administration, Group 7, overall, it is at a moderate level ($r = 0.540$), with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Administrative office special, The student care and support system, Education group 7 southern region

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์และโลกไร้พรมแดนส่งผลให้คนเชื่อมโยงกันทั่วโลก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาค ส่งผลทำให้มีพฤติกรรมของนักเรียนย่อมแตกต่างกันไป แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรัก ความปรารถนาดีอย่างมากมาย เพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่างๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่นๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จนนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองและสังคม (หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ พุท ที่ 27 มีนาคม 2567)

ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว โดยได้จัดทำนโยบาย การศึกษาและทำการปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของ บุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การ สร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้า ทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัด สภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้ บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและ มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และได้ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีเป้าหมายในการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และได้กำหนดไว้และสอดคล้องกับเป้าประสงค์ของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการนั้น คือ การ ให้ความดูแลและช่วยเหลือผู้เรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล

แก้ไข ให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน อย่างมีแบบแผนและขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาและครูผู้สอนเป็นบุคคลหลักในการดำเนินการร่วมกับบุคลากรทั้งภายในองค์กรและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม เพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัยจากสภาวะวิกฤตต่างๆ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 : 8)

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดตั้งสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นหน่วยงานหนึ่ง ในปีพุทธศักราช 2523 กำหนดให้มีกองการศึกษาพิเศษรับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาส มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส และรัฐต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษซึ่งสถานศึกษาสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นโรงเรียนประจำที่รับนักเรียนด้อยโอกาสทางการศึกษา 10 ประเภท ดังนี้ 1 เด็กเร่ร่อน 2.เด็กชนกลุ่มน้อย 3. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง/กำพร้า 4. เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 5. เด็กยากจน (มากเป็นพิเศษ) 6. เด็กที่ถูกบังคับให้ขายแรงงานเด็ก 7. เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศหรือโสเภณีเด็ก 8. เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด 9. เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์หรือโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ 10. เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่จะต้องการบริหารจัดการดูแลเด็กนักเรียนกลุ่มนี้มากกว่ากลุ่มอื่นเป็นพิเศษ

ดังนั้น จึงต้องมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มดังกล่าวตามองค์ประกอบ 5 ด้านของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน และจะต้องมีกระบวนการดำเนินงานดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีการประสานความร่วมมือทั้งภายใน บุคคลภายนอกและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเริ่มตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมาย ลำดับความสำคัญ ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประจำ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้ดำเนินงานระบบตามรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนประจำสามารถดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัยจากสภาวะวิกฤตต่างๆ

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานต่างๆที่ต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ความสามารถและประสบการณ์การทำงานเพื่อให้

เกิดความสำเร็จตามที่วางเป้าหมายเอาไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการ ที่จะสร้างความเข้าใจและแนวปฏิบัติที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนการส่งเสริมคุณค่า และพัฒนาบุคลากร การสร้างเสริมการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง การแบ่งปันอำนาจและหน้าที่เพื่อความดีงามของแต่ละบุคคลแก่องค์กร ผู้นำแบบใส่ใจบริการ คือ การมีหัวใจของการบริการและพร้อมที่รับใช้บุคคลในองค์กรมากกว่าการแสวงหาการเลื่อนตำแหน่งการงานในฐานะผู้นำ คุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำแบบใส่ใจบริการมี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1.การตระหนักรู้ (Awareness) 2.การมองการณ์ไกล (Foresight) 3.การเข้าใจผู้อื่น (Empathy) 4.การสร้างชุมชน (Builds Community) 5.การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล (Commitment to the growth of people) เป็นตัวชี้วัดความสำคัญต่อทิศทางการดำเนินนโยบายทางการศึกษา ใช้ชีวิตเพื่อการบริการ (Livovich, 1999 : 42) จำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการของผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ ให้ก้าวหน้าและดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้
2. เพื่อศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับผลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ ปีการศึกษา 2566 มีผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 591 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 80 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตระหนัก 2) ด้านการมองการณ์ไกล 3) ด้านการเข้าใจผู้อื่น 4) ด้านการสร้างชุมชน และ 5) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล กับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) การส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ 5) การส่งต่อนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบไฟใจบริการของผู้บริหาร สังกัดสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ ภาวะผู้นำแบบไฟใจบริการมี 5 องค์ประกอบ คือ 1) การตระหนักรู้ 2) การมองการณ์ไกล 3) การเข้าใจผู้อื่น 4) การสร้างชุมชน 5) การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผล เกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบไฟใจบริการสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำแบบไฟใจบริการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การตระหนักรู้	4.35	0.61	มาก
2. การมองการณ์ไกล	4.31	0.65	มาก
3. การเข้าใจผู้อื่น	4.23	0.65	มาก
4. การสร้างชุมชน	4.17	0.68	มาก
5. การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล	4.44	0.66	มาก
รวม	4.42	0.65	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำแบบไฟใจบริการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำแบบไฟใจบริการอยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมุ่งมั่นพัฒนาบุคคล ($\bar{X} = 4.44$) รองลงมา คือ การตระหนักรู้ ($\bar{X} = 4.35$) และการมองการณ์ไกล ($\bar{X} = 4.31$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การเข้าใจผู้อื่น ($\bar{X} = 4.23$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 4) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 5) การส่งต่อนักเรียน ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ โดยภาพรวม

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.11	0.64	มาก
2. การคัดกรองนักเรียน	4.04	0.65	มาก
3. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.10	0.64	มาก

4. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.24	0.62	มาก
5. การส่งต่อนักเรียน	4.06	0.61	มาก
รวม	4.11	0.63	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากในทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมา คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.11$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.04$)

3. ผลศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ จากการวิจัยพบว่า มีความสำคัญทางบวกในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่า ภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการของผู้บริหารจะทำให้ผู้บริหารต้องดำเนินการตามระบบ การบริหารโรงเรียนโดยเฉพาะในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

อภิปรายผล

จากวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ มีผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะว่าทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 เป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานต่างๆที่ต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ความสามารถและประสบการณ์การทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามที่วางเป้าหมายเอาไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการที่จะสร้างความเข้าใจและแนวปฏิบัติที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนการส่งเสริมคุณค่าและพัฒนาบุคลากร การสร้างเสริมการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง การแบ่งปันอำนาจและหน้าที่เพื่อความดีงามของแต่ละบุคคลแก่องค์กร ผู้นำแบบใส่ใจบริการ คือ การมีหัวใจของการบริการและพร้อมที่รับใช้บุคคลในองค์กรมากกว่าการแสวงหาการเลื่อนตำแหน่งการงานในฐานะผู้นำ

2. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 จากการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เพราะว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ เป็นนโยบายของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการที่ให้โรงเรียนในเขตพื้นที่ดำเนินการเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามแนวปฏิบัติ สอดคล้องกับผลงานศึกษาวิจัยของวุฒิมงษ์ พันทิวา (2563) เรื่อง สภาพปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งค้นพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 โดยได้นำเสนอ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการโดยกำหนดนโยบาย จัดทำแผนการดำเนินงานหรือปฏิทิน จัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้านนักเรียน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ซึ่งดำเนินการโดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ดำเนินการโดยสร้างความร่วมมือจากบุคลากร และทุกคนที่เกี่ยวข้อง และ 4) ด้านการส่งต่อนักเรียน ดำเนินการโดยการส่งต่อภายใน โดยครูที่ปรึกษาประสานครูฝ่ายปกครองและครูแนะแนว การส่งต่อนักเรียนไปภายนอกสถานศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเกินกว่าความสามารถของครู จะพัฒนาได้ส่วนข้อที่มีระดับของความสอดคล้องและเหมาะสม เป็นอันดับที่สาม คือ ข้อที่ 1 สถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและจัดทำแผนการปฏิบัติงาน และมอบให้ครู ผู้รับผิดชอบร่วมกันจัดบูรณาการกิจกรรมส่งเสริม และพัฒนาทักษะชีวิตอย่างเหมาะสม มีระดับของความสอดคล้อง และเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$)

3. ผลศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่ม 7 ภาคใต้ จากการวิจัยพบว่า มีความสำคัญทางบวกในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่า ภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการของผู้บริหารจะทำให้ผู้บริหารต้องดำเนินการตามระบบ การบริหารโรงเรียนโดยเฉพาะในเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใส่ใจบริการกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับวิราภรณ์ ส่งแสง, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และบุญจักรวาล รอดบำเรอ (2559) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลการวิจัย พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานขาดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง รูปแบบมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ โดยมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนตามพระ

ราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4) กระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 6) เกณฑ์และแนวทางการประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) โครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและ 8) บทบาทของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้วิกฤตสังคม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์..
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- วุฒิจงษ์ พันทิวา (2563). *สภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- วิราภรณ์ ส่งแสง, เสาวณีย์ ลีขาบัณฑิต และบุญจักรวาล รอดบำเรอ. (2559). *รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. Poly Journal,13(1),1-16
- หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์, พุธ ที่ 27 มีนาคม 2567. <https://www.matichon.co.th>
- Livovich, (1999). *An investigation of servant-leadership in public school superintendents in the state of Indiana*. Dissertation, Ed.D.(Doctor of Education). Graduate School Indiana State University, Indiana.